335/2
LUGANDA
Paper 2
2024

UGANDA NATIONAL EXAMINATIONS BOARD

Uganda Certificate of Education

LUGANDA

Paper 2
Okusoma bwino, okufunza n'ebyobuwangwa

SCORING GUIDE

SAMPLE

© 2024 Uganda National Examinations Board

335/2 (Scoring Guide) Engabanya y'obubonero

1.

S/N	Ebiddibwamu (Response details)	Scores (obubonero)			
		Ensonga	Ekyokulabirako	Obubonero awamu	
a	Ebintu bina ebyoleka nti omulimu ogwo si mubi.				
	• Omuntu asobola okufuna ensimbi neyezimba nga owa booda.	1	1	2	
	• Omuntu owa booda asobola okulabirira abantu be n'okuweerera abaana be nga Lusiba.	1	1	2	
	• Owa booda afuna emikwano okuva mu bantu b'avuga okugeza Lusiba omukyala gwe yavuga yafuuka mukwano ggwe nnyo.	1	1	2	
	• Owa booda afuna ssente n'atereka nako nga Lusiba bwe yakolanga.	1	1	2	
b	Omuntu asobola okutuukiriza ekiroto kye eky'okugula boodabooda nga teyeggyeeko byabusika naye n'gakola ebintu nga bino:	**Ensonga**	**Ebyokulabirako**	**Nga bwe ki kutuusa ku booda**	**Obubonero awamu**
	• Okubeera omukozi omulungi/ennyo/ atanyooma mirimu, nga Lusiba bwe yewaayo n'akola ogwa booda wadde nga gulimu ebizibu. Oluvannyuma booda eyo n'emuyamba okufuna eyiye.	1	1	1	3
	• Okukkiriza okukozesebwa nga Lusiba bwe yeewaayo okubeera omupakasi bwe yali tannafuna booda yiye. N'omulala	1	1	1	3

SAMPLE

	bwakola bwatyo asobola okuweebwa oba okwegulira booda mu ssente z'aba akoze. • Okesiga Katonda nga Lusiba bwe basaba ennyo ewuwe era ne kimuviiramu ebirungi. N'oli bwasaba Katonda amuwa amakubo mw'ayinza okufuna booda oba ebirala. • Okutereka ku ssente oli z'aba akoze mu by'akola; nga Lusiba bwe yaterekanga emitwalo esatu buli lunaku. Ezo bwe ziwera ayagala boda agigula. • Okuba n'amazima ng'okozesebwa nga Lusiba bwe yakola ng'asigazza ensawo y'omusaabaze. Abantu bwe bakwesiga bayinza okuyamba okufuna boodabooda. • Okwogera obulungi ne bakasitoma nga Lusiba bwe yakola ng'avuga omukyala nga banyumya ne baggyamu omukwano omukyala n'amufuula omuvuzi we gw'asasula. Ezo bwe ziwera aba asobola okugulako booda. **Okuddamu kw'omuyizi kuteekwa okuwa ensonga, ensonga n'ewerekerwako eky'okulabirako oluvannyuma n'alaga ekiragiddwa mu nsonga gye kisobola okuyamba oli**	1 1 1 1	1 1 1 1	1 1 1 1	3 3 3 3

SAMPLE

	okufuna booda (nga teyeggyeko byabusika). Buli nsonga eweerwa ku mitendera esatu.				
c	**Okuddamu kw'omuyizi kuteekwa okuwa ensonga, ensonga egoberezebwe ekyokulabirako okuva mu mboozi esomeddwa, oluvannyuma efundikirwe ng'omuyizi alaga ekirambikiddwa mu nsonga bwe kiyinza okuyamba mu kulambika omulimu gwa boodabooda.** **Buli nsonga ewerwa ku mitendera esatu**. Omuyizi awe ensonga mukaaga. Buli nsonga aginnyonyola ku mitendera esatu. (i) Okugiwa/okugiwandiika (ii) Okugikwanaganya ku biri mboozi y'ekituundu ekisomeddwa. (iii) Okulanga engeri ensonga eweereddwa mu (i) waggulu gyeyinza okukola mu kutebenkeza boodabooda.	**Ensonga** 1×6	**Ekyokulabirako** 1×6	**Engeri y'okutere ezza** 1×6	**Obubonero awamu** 18
d	Omuyizi aleete ensonga nnya, nga buli emu agyogerako ku mitendera ebiri. Ensonga zino ziri nnyo ku mpisa za wa boodabooda ali mu mboozi (i) Okuwa ensonga (ii) Okuginnyonnyola ng'alaga nga bwereetera omuntu okusaba owa boodabooda akannamba k'essimu ye.	**Ensonga** 1×4		**Ekyokula birako** 1×4	**Obubonero awamu** 8

SAMPLE

2. Guidelines to scoring summary writing.

S/N	1. **Obubaka busengekebwe mu kiba kimu. Buno wammanga bwe bubaka obuli mu kiwandiiko.**	
	• Okunaaba mu maaso • Okusenya n'okunaaba mu kamwa • Okunaaba omubiri • Okwoza engoye n'ebintu ebirala bye bakozesa • Okuba ne kaabuyonjo • Okukendeeza nokulongoosa ebitundu by'omubiri ebikulirira • Okulongoosa awaka • Okuyonja ebinaabiro ne kaabuyonjo bye tukozesa • Okulongoosa ebifo mwe tukolera.	
	Obubaka 7 – 9	Obubonero 03
	Obubaka 4 - 6	Obubonero 02
	Obubaka 1 - 3	Akabonero 01
	Obubaka obutakwatagana	Obubonero 00
	2. Omutwe.	
	• Omutwe ogugenderako	Akabonero 01
	• Ogutagenderako	Obubonero 00
	3. Ensengeka	
	• Omuyizi awandiise mu kiba kimu.	Obubonero 02
	• Awadde emilamwa nga si kiba kimu.	Akabonero 01
	• Atazzemu kibuuzo oba awandiise ebitakwatagana na kiwandiiko.	Obubonero 00

SAMPLE

3. (a) Omuyizzi awandiike ng'anyonnyola emigaso gy'obufumbo. Omuyizi anyonnyole buli mugaso gw'aleeta nga alaga ebirungi byagwo. Buli nsonga ejja kuweerwa ku mitendera ebiri:

(i) Omugaso

(ii) Okulaga nga bwe guli ogwomugaso.

S/N	Ebiddibwamu	Omugaso	okunyonnyola	awamu
	• Okuzaala abaana n'oyaza ekika • Okuba n'omubeezi/ okubeeragana • Okufuna ekitiibwa mu bantu • Okukulaakulana • Okukuza abaanaabanaagasa eggwanga • Okukola amaka • Okufuna anaakusikira/obutazaawa • Okutwala omusaayi mu maaso • Okugata eŋŋanda • Okuba ekyokulabirako eri abalala.	1	1	2

Or:

(b) Ebikwata ku kika

S/N	Ebiddibwamu (okugeza nga :Ekika ky'obutiko	Emitendera gw'ebika	Omutendera nga bwe guli mu kika	Amakulu	Obubonero awamu
	• Omukulu w'ekika . Buli kika kibera n' Omukulu w'ekika	1	1	1	3
	• Omuziro	1	1	1	3
	• Akabbiro	1	1	1	3
	• Amannya agatuumibwa	1	1	1	3

	• Omubala gw'ekika • Emirimu egikolebwa • Obutaka • Emizizo	1 1 1 1	1 1 1 1	1 1 1 1	3 3 3 3

SAMPLE